

Melkveehouder in Alphen aan den Rijn combineert melkrobots met Pure Graze

Alles graast bij Habben Jansen

Voor Wim Habben Jansen is weidegang zijn lust en zijn leven. „Ik vind het prachtig, dat natuurlijke gedrag.” Toch weerhield hem dat niet van twee melkrobots. De koeien kunnen dag en nacht naar buiten en worden voor een deel volgens Pure Graze beweid.

„Het moment van draad verzetten, leer je voelen: als de koeien al naar je toe komen, ben je te laat. Als ze niet opstaan, ben je te vroeg of was de vorige strook te groot”, vertelt Wim Habben Jansen.

Tekst: José Bongen
Beeld: Clemens Driessen

Wie vanaf Zwammerdam (ZH) onder de N11 door rijdt, belandt plots in een oase van weidende koeien. Een koppel pinken, troepen kalveren, de droge koeien, de melk-koeien achter een draad met ‘zespoters’; werkelijk alles op en rond het erf van Wim Habben Jansen graast. Zelfs de nuchtere kalveren sjouwen een tijdje met hun moeder door de wei. „Sommige zie je na een week al herkauwen. Na twee weken hebben ze het allemaal door. Jong geleerd is oud gedaan.”

Hoewel het principe van Pure Graze bij melkrobots formeel niet mogelijk is (koeien worden immers opgesloten met een achterdraad zodat ze het gras niet opnieuw betrapten), gaat Habben Jansen hier toch zo ver mogelijk in mee. „Lang ging het zoals mijn opa en vader het ook deden. Maar

de huiskavel werd door de komst van de N11 gehalveerd naar 20 hectare, de koppel groeide naar 95 stuks en in 2008 kwamen de melkrobots. Met standweiden kwam ik niet meer uit: ik moest steeds meer bijvoeren. Daarom zocht ik nieuwe manieren. Ik kijk graag bij Zegveld: confronterend en extreem, maar daarom interessant. Datzelfde geldt voor Pure Graze. Het spreekt me aan om wat de natuur geeft, zo goed mogelijk te benutten. En zoveel mogelijk stappen tussen de koe en het gras weg te laten.”

Zin in gras

Een van de kenmerken van Pure Graze is stripgrazen, waarbij de draad meerdere keren per dag wordt verzet. „Dan staan alle koeien op, poepen waar net beweid is en zetten hun bek direct in het verse gras. Zo wordt weinig vertrapt en komt de mest waar je het wilt hebben”, legt hij uit.

Inscharen gebeurt in lang gras, zodat gebruik wordt gemaakt van de pubergroei. „Gras dat 8 tot 25 centimeter lang is, groeit enorm. Als je zorgt dat het met grazen binnen die lengte blijft, schiet het zo weer verder. Voor extra opbrengst, hiteresistentie en minder kunstmestgebruik zaaide ik afgelopen jaar Salade Buffet in, met onder meer klaver en kruiden. De koeien lusten het graag. Monsters moeten nog uitwijzen of mineralen voeren hiermee inderdaad overbodig is.” Bijvoeren doet hij beperkt: één baal kuilgras per dag. „Ze moeten zin hebben in vers gras als ze weer naar buiten gaan.”

Bij goed stripgrazen wordt een grasstrook maar een paar uur per maand betreden. Doordat Habben Jansen vanwege de robot geen achterdraad gebruikt, geldt dat bij hem niet helemaal. „Toch krijgt het gras meer rust, wordt er veel minder vertrapt en is er een hogere opbrengst dan voorheen.

Ik maai alleen nog in dienst van het weiden. Qua mest en wintervoer kom ik precies uit. Een nadeel is wel dat er meer kweek blijft staan. Daar staat tegenover dat de zode sterker en dichter is.”

Vindt hij het geen gedoe, vijf keer per dag die draad verzetten? „Dat is juist het leukste werk. Je ziet de koeien in beweging, ziet ze op een klaverveldje afduiken, ziet die buiken voller worden. En met de quad ben je er zo.”

De veehouder haalt alleen ‘s middags de koppel op, ‘s nachts komen ze vanzelf binnen. Bovendien hanteert hij ‘AB’-weiden. Als een koe de halve kudde naar weide B ziet vertrekken, komt ze vanzelf binnen om te melken zodat ze ook mee mag, ervaart hij.

Niet ingewikkeld

Dit kuddegedrag is ook waar Pure Graze vanuit gaat: allemaal tegelijk vreten, herkauwen en opstaan. Dat lijkt wat tegenstrijdig met robotmelken, dat uitgaat van de individuele koe. „Formeel zou het daarom niet samen gaan. Toch vind ik dat het best kan. Als een koe gemolken is, mag ze in principe 12 uur lang in de wei blijven. Alle tijd voor kuddegedrag. Bij mij geeft het niet of de robot een paar uur stil staat. Er wordt wel eens ingewikkeld gedaan over robots en weiden, maar dat is helemaal niet nodig, zolang je niet zo vol zit dat daar altijd koeien moeten zijn.” De redenering dat opstallen zorgt voor rust en constant rantsoen, kan Wim evengoed begrijpen. „Boeren die dat doen, vind ik heel verstandig. Dan doen ze namelijk wat bij hen past, en dat is alleen maar goed.”

De voorjaarskalvende kop-

pel die Pure Graze promoot, gaat Habben Jansen nog net te ver. „Ik sluit het niet uit, maar het lijkt me lastig. Ik laat ze het liefst buiten afkalven, maar in februari kan dat hier, met klei op veen, nog niet. Laat je het echter uitlopen tot april, dan valt het tegelijk met inkuilen, waar ik grote hobby aan heb.”

Gevoelsboer

Gevraagd naar waarom hij nou zo graag weidt, begint de veehouder te glimmen. „Dat zit tussen mijn oren. Ik vind het mooi hoe ze zelf hun kostje bij elkaar scharrelen, en hun poep en melk afleveren op de plek waar we het nodig hebben. Dat geluid van al die grazende koeien, daar word ik gelukkig van. Bovendien is iedere kilo droge stof die ze zelf halen 5 tot 10 cent goedkoper dan in de kuil. Toch ben ik vooral gevoelsboer. Zo gaven mijn koeien ooit 9.000 liter melk. Maar ik werd niet blij van dieren die na drie lactaties op waren, en ben weer teruggegaan naar FH. Onze stal is gebouwd voor 120 koeien, maar 95 vind ik nu genoeg.”

Tot ergernis overigens van zijn 75-jarige vader, lacht Wim, die veel meer ‘ondernemer’ is. „Vader had in 1980 al 90 koeien, 150 zeugen en 600 mestvarkens. Ach, bedrijfseconomisch zijn mijn beslissingen vast niet altijd verstandig, maar we hebben een gezond bedrijf dat een prima gezinsinkomen levert. Achttien jaar geleden overleed ons dochtertje. Dan word je gewezen op wat echt belangrijk is. En dat zijn niet die cijfertjes. ‘Als je doet wat je leuk vindt, hoeft je nooit te werken’, zei Ghandi. Daar hou ik me graag aan.”

Redacteur José Bongen op de koffie bij Wim Habben Jansen.

Bedrijfsgegevens

Wim Habben Jansen (52) woont met zijn vrouw José (44) en hun vier kinderen in Alphen aan den Rijn. Hij beweidt zijn 95 melk-koeien dag en nacht en zo lang mogelijk.

Ras: Holstein x FH.

Rantsoen: gras, kuilgras en brok.

Productie: 6.500 à 7.000 kilo, 4,5 % vet, 3,5 % eiwit.

Melksysteem: 2 Lely A3 melk-robots.

Datum: 25 juni.

Tijd: 10.30 tot 12.00 uur.

Koffie: Kanis & Gunnik met eigen melk.